

Hovedresultater for KL's survey om status for normalisering af indsatserne på socialområdet

Regeringen og Folketingets øvrige partier indgik den 25. april 2020 en aftale med fokus på at normalisere indsatserne på socialområdet mest muligt i forlængelse af de ændringer, der har været som følge af COVID19. Til at følge denne udvikling har KL gennemført en survey blandt alle landets kommuner.

Af følge udviklingen blev også aftalt på et møde mellem Social- og Indenrigsminister Astrid Krag og formand for KL's Socialudvalg Thomas Adelskov.

Ligeledes blev det drøftet på et møde mellem KL og Folketingets socialordfører og børneordfører d. 25. maj.

Hensigten med surveyen har været at følge, hvor langt kommunerne er i at normalisere indsatserne på socialområdet, hvad årsagerne er til deres status samt hvad kommunerne foreløbigt har af erfaringer og læring som følge af indsatserne under COVID19.

Konkret er KL's afdækning sket indenfor følgende områder:

- myndighedsområdet på det sociale børneområde
- aktiviteten for aktivitets- og beskæftigelsestilbud efter servicelovens §§103-104
- aktiviteten for bostøtteindsatsen efter servicelovens § 85

I dette notat er de væsentligste resultater fra undersøgelsen oplistet.

- Fra side 2 er resultaterne på myndighedsområdet på det sociale børneområde
- Fra side 5 er resultaterne ift. aktivitets- og beskæftigelsestilbud samt bostøtteindsatse på voksenområdet

Måden hvorpå undersøgelsen er gennemført

Spørgeskemaerne er udsendt til alle landets kommuner. Kommunerne har besvaret spørgeskemaet i perioden mellem 27. maj og 4. juni.

Besvarelsene afspejler dermed også de retningslinjer, der var på dette tidspunkt – fx i relation til forsamlingsforbuddet.

Antallet af besvarelser er:

- 76 kommuner har deltaget i undersøgelsen om myndighedsområdet på det sociale børneområde
- 72 kommuner har deltaget i undersøgelsen om aktivitets- og samværstilbud (§104)
- 64 kommuner har deltaget i undersøgelsen om beskæftigelsestilbud (§103)
- 83 kommuner har deltaget i undersøgelsen om bostøtte (§85).

Dato: 9. juni 2020

Sags ID: SAG-2020-02771
Dok. ID: 2934679

E-mail: ANSM@kl.dk
Direkte: 3370 3153

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 8

NOTAT

Dato: 9. juni 2020

Sags ID: SAG-2020-02771
Dok. ID: 2934679

E-mail: ANSM@kl.dk
Direkte: 3370 3153

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 8

Afdækning af status for kommunernes normalisering af myndighedsområdet på det sociale børneområde

Dato: 9. juni 2020

Sags ID: SAG-2020-02771
Dok. ID: 2934679

E-mail: ANSM@kl.dk
Direkte: 3370 3153

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 8

Afdækningen har fokuseret på følgende temaer_

- Tema 1. Traditionelle fysiske møder og samtaler med barnet, den unge og barnets forældre
- Tema 2. Det personrettede tilsyn
- Tema 3. Samvær med familie og netværk
- Tema 4. Øvrige erfaringer og læring

Tema 1. Traditionelle fysiske møder og samtaler med barnet, den unge og/eller barnets forældre

- De fleste møder og samtaler med børnene, de unge og deres forældre har under COVID19 været afholdt enten som videomøder eller møder udendørs – fx på gåture, på terrassen, i haven eller i sandkassen med god afstand mellem barn og voksen. Herudover har der været afholdt flere telefonomøder, hvilket særligt har været anvendt ved de større børn fra 15 år og opefter. Flere møder er også afholdt på forvaltningen eller i offentlige lokaler med god plads.
- 1/3 af kommunerne afholder nu møder og samtaler med barnet, den unge og/eller deres forældre som før COVID19. Knap halvdelen af kommunerne er næsten i mål med at være tilbage til det normale og de resterende kommuner er godt på vej.
- De væsentligste årsager til, at nogle kommuner endnu ikke er i mål med at afholde fysiske møder, er, at forældrene ikke ønsker/ ikke har haft mulighed for at mødes. Herunder blandt andet som følge af at der har været særlige sundhedsmæssige hensyn til barnet eller den unge. Flere kommuner peger i den forbindelse på, at man for at undgå smitte, og fordi nogle familier fortsat ønsker, at møderne holdes virtuelt, vil fortsætte med at afholde videomøder.

Kommunernes forventninger til, hvornår de traditionelle, fysiske møder og samtaler med barnet, den unge og/eller deres forældre er normaliseret

- Knap halvdelen af kommunerne har med udgangen af maj 2020 normaliseret de traditionelle, fysiske møder og samtaler med barnet, den unge og/eller deres forældre. 1/3 af kommunerne forventes at normalisere møder, samtaler mv. senest ved udgangen af juni måned.
- I løbet af august måned forventer ca. 1/5 af kommunerne at have normaliseret møder mv. De resterende kommuner (5 pct. af besvarelserne) kan endnu ikke oplyse, hvornår de forventer at være i normal drift. Disse kommuner oplyser, at de følger COVID19-situationen og smitterisikoen og tilrettelægger møder mv. ud fra den aktuelle situation.

Kommunernes særlige erfaringer/læring, som de tager med videre efter COVID19

- Mere end 90 pct. af kommunerne har fået særlige erfaringer/læring under COVID19, som de mener vil give anledning til nye måder at afholde møder og samtaler på med børn, unge og/eller deres forældre.
- Kommunerne peger blandt andet på, at nogle unge er mere trygge og i nogle tilfælde foretrækker og profiterer af, at samtaler/møder afholdes virtuelt. Kommunerne peger også på, at flere forældre ønsker skype-møder, da tidsforbruget er mindre og tilgængeligheden til rådgiverne har

været markant bedre. Herudover har der kunnet afholdes hyppigere samtaler/opfølgninger.

Dato: 9. juni 2020

Sags ID: SAG-2020-02771
Dok. ID: 2934679

E-mail: ANSM@kl.dk
Direkte: 3370 3153

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 8

Tema 2. Det personrettede tilsyn

- Det personrettede tilsyn med barnet eller den unge har været afholdt enten som videomøder eller møder udendørs som fx gåture. Herudover har der været afholdt flere telefonmøder med barnet, den unge og anbringelsesstedet.
- Mere end halvdelen af kommunerne fører i dag det personrettede tilsyn med barnet eller den unge, så det foregår fysisk på anbringelsesstedet uden tilstedeværelse af personer fra anbringelsesstedet som før COVID19. Lidt over 1/3 af kommunerne er godt på vej til at normalisere det personrettede tilsyn.
- De væsentligste årsager til, at kommunerne endnu ikke er helt i mål med at normalisere det personrettede tilsyn med barnet eller den unge, så det foregår på anbringelsesstedet er, at anbringelsesstedet/plejefamilien ikke har ønsket, at det personrettede tilsyn skal foregå på anbringelsesstedet. Eller at barnet eller den unge i særlig grad har haft behov for beskyttelse mod smitte.
- Flere kommuner peger på, at der er et efterslæb af tilsyn, som er blevet udskudt på grund af COVID19, og at virtuelle møder har været det mest hensigtsmæssige i situationen.

Kommunernes forventninger til, hvornår det personrettede tilsyn er normaliseret

- Godt 60 pct. af kommunerne har med udgangen af maj 2020 normaliseret det personrettede tilsyn. Yderligere 20 pct. forventes at normalisere det personrettede tilsyn senest ved udgangen af juni måned.
- I løbet af august måned forventer ca. 14 pct. af kommunerne at have normaliseret det personrettede tilsyn. De sidste kommuner kan endnu ikke oplyse, hvornår de forventer at være i normal drift. Disse kommuner oplyser, at de følger COVID19-situationen og smitterisikoen og tilrettelægger møder mv. ud fra den aktuelle situation.

Kommunernes særlige erfaringer/læring, som de tager med videre efter COVID19

- Omkring halvdelen af kommunerne har fået særlige erfaringer/læring under COVID19, som de mener vil give anledning til nye måder at afholde det personrettede tilsyn på.
- Kommunerne peger blandt andet på, at virtuelle møder er et godt supplement til de lovpligtige personrettede tilsyn. Det erstatter ikke det personrettede tilsyn, men kan give en tættere relation mellem barn/ung og socialrådgiveren. Kommunerne peger også på, at flere samtaler på anbringelsesstedet vil fremover foregå "walk and talk" og som samtaler i naturen.

Tema 3. Samvær med familie og netværk

- Knap 70 pct. af kommunerne har udarbejdet handlingsanvisende retningslinjer for samværet mellem barnet, den unge og forældrene.

Kommunernes forventninger til, hvornår samværet mellem børn, unge og forældre er normaliseret

- Samvær mellem det anbragte barn eller unge og deres familie eller netværk gennemføres i dag i næsten 2/3 af tilfældene som før COVID19. De resterende er godt på vej til at blive normaliseret.
- De primære årsager til at samværet mellem barnet, den unge og deres familie endnu ikke gennemføres er, at barnet, den unge og anbringelsesstedet har behov for beskyttelse mod smitte med COVID19.
- Andre årsager til at samværet ikke har været gennemført, har blandt andet været af hensyn til forældrenes helbred eller forældrenes manglende evne til at overholde retningslinjerne ift. hygiejne. Der har også været forældre, der har fravalgt samværet pga. reglerne om fysisk afstand.

Dato: 9. juni 2020

Sags ID: SAG-2020-02771
Dok. ID: 2934679

E-mail: ANSM@kl.dk
Direkte: 3370 3153

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 8

Kommunernes særlige erfaringer/læring, som de tager med videre efter COVID19

- Næsten 40 pct. af kommunerne har fået erfaringer/læring, som kan give anledning til en ændring af den fremtidige tilrettelæggelse af samvær mellem barnet, den unge og deres familie.
- Kommunerne peger blandt andet på, at flere børn og unge har reageret positivt på, at der har været mindre samvær og mindre kontakt. I nogle tilfælde har det været godt for samværet, at der har været fastsat en ramme om samværet. Herunder et kortere samvær end normalt med anvisning om en bestemt aktivitet. Det har blandt andet hjulpet forældrene til at skabe indhold.
- Kommunerne peger også på, at de virtuelle virkemidler - for særligt de unge - har været godt, da de fx har kunnet spille PlayStation sammen over nettet som en del af samværet.
- Der er også gode erfaringer med at holde samvær udendørs, da det giver plads til andre aktiviteter end normalt, hvilket både forældre og børn/unge har profiteret af.

Tema 4. Øvrige erfaringer og læring

Kommunerne vil blandt andet taget følgende erfaringer og læring med videre:

- Telefonisk kontakt og virtuelle møder er kommet for at blive, da det giver mulighed for hyppigere og kortere kontakt, som nogle borgere foretrækker, fx de unge på misbrugsområdet.
- Virtuelle møder er konstruktive, effektive og tidsbesparende. Herudover kan virtuelle møder være gode til at lave konkrete aftaler, næste step osv.
- Virtuelle møder gør det mindre kompliceret at mødes på tværs til fx netværksmøder med forskellige fagpersoner osv.
- Møder i det fri på udearealer kan være et alternativ, så man ikke behøver planlægge ud fra, hvornår der er ledige mødelokaler.

Afdækning af status for kommunernes normalisering af aktivitets- og beskæftigelsestilbud (§§ 103-104) samt bostøtte (§ 85) på voksen-socialområdet

Dato: 9. juni 2020

Sags ID: SAG-2020-02771
Dok. ID: 2934679

E-mail: ANSM@kl.dk
Direkte: 3370 3153

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 8

Afdækningen har fokuseret på følgende temaer:

- Tema 1. Aktivitets- og samværstilbud efter SEL § 104
- Tema 2. Beskæftigelsestilbud efter SEL § 103
- Tema 3. Bostøtte efter SEL § 85
- Tema 4. Øvrige erfaringer og læring

Opsamling for de 4 temaer

- Langt størsteparten af kommunerne i undersøgelsen forventer, at aktivitets-, samværs- og beskæftigelsestilbud er åbne for alle borgere inden udgangen af august måned. Den fulde normalisering afhænger dog af, om de sundhedsfaglige retningslinjer og smittetrykket ændrer sig, da flere af brugerne af voksensocialområdets tilbud er i risikogruppen for COVID19, og der vil derfor for nogle borgere fortsat være behov for at udvise særlige hensyn.
- Knap to tredjedel af kommunerne svarer i undersøgelsen, at bostøtteindsatsen ultimo maj er normaliseret til et niveau svarende til før COVID19-pandemiens udbrud.
- Normaliseringen af tilbud sker mange steder trinvist med henblik på at sikre så hensigtsmæssig en genåbning som muligt med hensyntagen til fx smitterisici, afstandskrav og rengøring, at få de mest isolerede borgere i aktivitet først, oplæring af brugere i hygiejnehensyn mv.
- I den periode, hvor aktivitets-, samværs- og beskæftigelsestilbud samt bostøtte har været lukket, har tilbuddene ofte været erstattet af aktiviteter i regi af botilbud, telefonisk og virtuel kontakt, udendørs aktiviteter som fx gåture mv.

Tema 1. Aktivitets- og samværstilbud efter SEL § 104

En lang række kommuner havde ultimo maj åbnet fuldt ud for alle borgere, mens en del kommuner åbner i etaper, afventer ændrede retningslinjer grundet borgere i særlig risiko for at blive smittet med COVID19 og har afventet et ændret forsamlingsforbud.

Mange kommuner forventer, at alle borgere er tilbage i tilbud inden 1. august. Men i nogle kommuner afventes et ændret smittetryk eller ændrede retningslinjer for samvær, inden alle borgere kan forventes at være tilbage i tilbud som inden udbruddet af COVID19.

2/3 af de 74 kommuner, der har deltaget i survey'en, rapporterer med udgangen af maj 2020, at alle eller næsten alle brugere af tilbud er i gang igen. I 12 kommuner er mellem 50 pct. og 74 pct. af brugerne tilbage i tilbud og i 12 kommuner mindre end 50 pct. af brugerne.

De kommuner, der ikke fuldt ud har åbnet for alle brugere, begrundes primært dette i (kommunerne kunne angive flere årsager),

- at de har valgt at åbne i etaper og aktiviteten er derfor ikke oppe på fuldt niveau endnu
- at de fysiske rammer er for små ift. gældende sundhedsfaglige retningslinjer
- at der er tale om borgere, som er i risikogruppen og/eller at borgerne ikke kan eller ikke ønsker at møde ind i aktivitets- og samværstilbud.

Desuden angiver kommunerne, at årsagerne til at tilbuddene ikke er åbnet fuldt ud fx er, at der er udfordringer med transport eller at nogle borgere ikke er i stand til at agere efter de sundhedsfaglige retningslinjer, hvorved det medfører smitterisiko for andre borgere. Andre borgere vurderes ikke at ville profitere af at starte igen kort tid inden, at de skal holde sommerferie.

Flere uvisiterede tilbud har desuden været nødsaget til at sadle om grundet forsamlingsforbud og forklarer bl.a., at der er afholdt andre aktiviteter som fx 1-1 gåture mv.

Tema 2. Beskæftigelsestilbud efter SEL § 103

Knap halvdelen af de kommuner, der har deltaget i undersøgelsen, svarer, at området er fuldt normaliseret. 75. pct. af kommunerne har normaliseret over 75 pct. af pladserne til beskyttet beskæftigelse. 6 pct. af kommunerne har normaliseret under halvdelen af deres pladser.

De kommuner, der ikke fuldt ud har åbnet for alle brugere, begrundet primært dette i,

- at de har valgt at åbne i etaper og at aktiviteten derfor ikke er oppe på fuldt niveau endnu,
- at de fysiske rammer er for små ift. gældende sundhedsfaglige retningslinjer
- at der er tale om borgere, som er i risikogruppen og / eller ikke kan eller ikke ønsker at møde ind i beskæftigelsestilbud.

Ca. halvdelen af de kommuner, der ikke fuldt ud har normaliseret indsatsen, forventer at området er normaliseret inden udgangen af juni måned. Nogle følger efter i juli, mens den resterende gruppe forventer at åbne i august måned. Enkelte kommuner afventer primært ændrede sundhedsfaglige retningslinjer forud for en fuld normalisering af området.

Tema 3. Bostøtte efter SEL § 85

Knap 2/3 af de 83 kommuner svarer i undersøgelsen, at bostøtteindsatsen ultimo maj er normaliseret til et niveau svarende til før COVID19-pandemiens udbrud. Hovedparten af de kommuner, der endnu ikke er fuldt normaliseret, svarer, at de genoptager aktiviteten i etaper, og at de endnu ikke er i mål med fuld aktivitet. En stor gruppe påpeger dog også, at der er borgere, som er i risikogruppen eller som ikke kan modtage eller ønsker at modtage bostøtten.

Flere uddyber med, at gruppertilbuddene endnu ikke er reetableret. Andre peger på, at støtten ydes, men den er omlagt til fx virtuelle møder eller sker udenfor som gåture. Enkelte kommuner påpeger, at sundhedsfaglige hensyn gør, at støtten ikke kan ydes på samme niveau som tidligere.

Dato: 9. juni 2020

Sags ID: SAG-2020-02771
Dok. ID: 2934679

E-mail: ANSM@kl.dk
Direkte: 3370 3153

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 8

Kommunerne har under krisen omlagt støtten til virtuel og telefonisk støtte, ligesom meget bostøtte er foregået udenfor. Flere svarer dog også, at selv om støtten til en vis grad er omlagt, så sker der også støtte i hjemmet, når det vurderes nødvendigt. Flere steder peges også på, at støtten har været eller fortsat er omlagt til hyppigere støtte.

Tema 4. Øvrige erfaringer og læring

Kommunerne fremhæver i undersøgelserne flere lærings- og erfaringspunkter til udviklingen af den socialfaglige støtte.

- Brugen af teknologier i kontakten med brugerne har for mange været hyppigere end normalt. Det er en gennemgående erfaring, at den virtuelle eller telefoniske kontakt kan supplere den fysiske kontakt med hyppigere samtaler, der kan medvirke til at støtte brugerne i at fastholde en hverdagsstruktur.
- Eventuelle barrierer ift. virtuel kontakt er stort set ryddet af vejen i kraft af krisen, som også har vist, at flere borgere end tidligere antaget har kunne benytte sig af og have glæde af den virtuelle støtte.
- Det er imidlertid også blevet tydeligt, at der er grupper, som har vanskeligt ved at bruge de nye teknologier, ligesom kommunerne tilkendegiver at være opmærksomme på de grupper, som har haft det særligt svært under krisen.
- Kommunerne giver desuden udtryk for, at mange brugere har været glade for det, når bostøtten har været omlagt til gåture / walk and talks, fordi brugerne dermed kommer ud af hjemmet og får rørt sig. Det forventes også at ville afspejle sig i den fremadrettede støtte.
- Endelig påpeges det i undersøgelsen, at der er borgere, som har haft glæde af, at dagaktiviteter er sket i regi af botilbuddet fremfor i et afsides tilbud. Det forventes at afstedkomme omlægning af aktiviteter for nogle borgere i fremtiden.

Dato: 9. juni 2020

Sags ID: SAG-2020-02771
Dok. ID: 2934679

E-mail: ANSM@kl.dk
Direkte: 3370 3153

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 8